

NÁRODNÍ PARLAMENT

DĚTÍ A MLÁDEŽE

2003

ŽÁKOVSKÁ PRÁVA

A

POVINNOSTI

- usnesení -

Jednání v Obecním domě v Praze 29. října 2003

**Předkladatelé: Dominika Šimková
Martin Matys**

I. Základní ustanovení

Současný stav je takový, že ředitelství školy si může a nemusí žákovská práva do svého školního řádu zařadit. Myslíme si, že by měly být zákonem ustanovena obecná pravidla chování žáků (studentů) a zároveň učitelů a jejich nadřízených vůči sobě. Národní Parlament Děti a Mládeže vytvořil návrh žákovských práv, který částečně vychází z Úmluvy o právech dítěte, Bílé knihy o mládeži a z pocitů a názorů mladých lidí.

II. Návrh žákovských práv a povinností

a. Žák má právo:

- na vzdělání a školské služby podle toho zákona;
- dobrovolně vytvářet samostatné, apolitické a nezávislé žákovské samosprávy, volit a být do nich volen, zapojovat se do jejich činností, pokud nejsou v rozporu se zásadami lidskosti a mírového soužití;
- volit a být volen do školské rady, je-li zletilý;
- pomocí žákovských samospráv svobodně a bez toho, aniž by jim hrozil postih, vyjadřovat své názory, návrhy řešení problémů týkajících se vztahů mladých lidí a školy;
- ředitel školy je povinen nezasahovat negativně do chodu žákovské samosprávy, naopak ji podporovat a pokud to není v rozporu se zákonem, pokusí se realizovat návrhy řešení výše uvedené samosprávy;
- žákovská samospráva má právo podílet se na tvorbě školního řádu a vyjadřovat se k právům a povinnostem ukládaných tímto školním řádem;
- dále má právo se skrze žákovskou samosprávu podílet na tvorbě rozvrhu;
- dále má zástupce žákovské samosprávy právo účasti jako pozorovatel na všech pedagogických radách, klasifikačních poradách apod.;
- vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajících se podstatných záležitostí jeho vzdělávání (klasifikace, tresty, odměny atd.);
- na svůj vlastní styl a názor a jeho prosazování, pokud není v rozporu s platnými zákony;
- názor žáka nesmí být ovlivňován pedagogem, zejména v oblasti sexuální, náboženské a politické orientace;
- na ochranu před jakoukoliv formou diskriminace;
- účasti na všech organizovaných volnočasových akcích školy;
- pokud žák i přes svou pozornost v hodinách neporozuměl učivu, má právo požádat učitele o „znovuvysvětlení“ a ten jej nesmí odmítnout;
- požádat o ochranu a být ochráněn před násilím a křivdami jako je šikanování, ubližování silnějšími, požádat o pomoc a radu ve svízelných okamžicích svého života ve škole i mimo ni, být pedagogickými pracovníky vyslechnut;
- mít zapnutý mobilní telefon pokud s ním nebude vyrušovat, musí mít vypnuté vibrace a zvonění;
- na polední přestávku.

b. Žák má povinnosti:

- řídit se ustanoveným školním řádem;
- žáci zdravit všechny zaměstnance školy;
- zodpovědně se připravovat na vyučování;
- reprezentovat školu na veřejnosti;
- žák má povinnost uhradit poškozený majetek školy, pokud toto poškození způsobil úmyslně nebo nedodržením školního řádu;
- bude-li žák jakkoliv hlasitě narušovat průběh vyučování, učitel má právo tohoto žáka požádat o klid, při opakovaném vyrušování žáka upozornit na možnost, že bude potrestán trestem, na který má vyučující právo, např. formou referátu k danému tématu a probírané na hodině, dále ruší-li vyučování činností s nějakou věcí, učitel má právo mu danou věc zabavit a ji předat zákonnému zástupci. Pokud je žák zletilý, pak mu toto předá po skončení vyučování;
- na chodbách a při školních akcích se žáci chovají tak, aby tím nezpůsobili újmu na zdraví a majetku svém ani jiných osob;
- žák nesmí požívat v době vyučování a v průběhu všech školních akcí žádné drogy včetně alkoholu a cigaret;
- žák má právo o omluvení po nemoci na dobu úměrnou jeho absenci.

III. Závěrečné ustanovení

O výše uvedených bodech plánujeme vést diskusi s odpovědnými osobami. Výsledný návrh se budeme snažit formou celostátní petice prosadit do nového školského zákona za pomoci krajských koordinátorů. Tímto vydáváme pokyn členům krajských parlamentů rozšířit tento dokument k debatě na školách v jejich regionu. Vyplněné petice očekáváme do 7. února 2004. Bližší informace budou upřesněny.